

Banvare kommer til at blande en lille Smule Fedt og Smør imellem hinanden værre end den, som forgiver sin Bedstemoder. Men er det den Lov, der skal sammenlignes med denne — og det maa det vel sagtens være — forekommer det mig at være et mærkværdigt Slægtskabsforhold. Man har jo udnævnt dem, der vilde have det rene Land, dem, der vilde værne om det danske Smør, til Agravere; jeg synes, det er endnu urimeligere, naar man i det uheldige, fortrøblede Resultat af en Smørforhandling, som gik herfra efter tredje Behandling, ser noget særlig Agravist, og jeg tror ikke, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds, idet han stemte for den, har sølt sig særlig som Agrav, og jeg tror heller ikke, at han i mindste Maade behøver at frygte for, at han, naar han stemmer for dette Lovforslag, mulig i noget ændret Skikkelse, derved skulde komme til at optræde som Agrav. Jeg tror, at han kommer i høi Grad i Strid med det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (C. Ravn) i det Spørgsmaal, fordi de jo der komme til at staa aldeles diametralt modsat hinanden.

Endelig kommer man jo til Spørgsmaalet om at tage Herregaardsmeierierne med. Jeg siger: Na, ja! Jeg er mig bevidst, at Opgaven vilde blive vanskeligere, saa snart man kommer ind paa det private Omraade; thi der kunne Indvendingerne reises meget stærkere end overfor disse store offentlige Virksomheder. Der kan jo dog ikke være Tale om at benytte §§ 10 og 11 overfor aldeles private Mænds Byggeforetagender. Naar en aldeles privat Mand paa sin Gaardsplads vilde indrette sig et Meieri, kan der dog ikke være Tale om, at man skulde kunne gribe ind og sige: Du skal bygge der og der, bygge det paa den og den Maade, ordne det paa den og den Maade. Netop af Hensyn til disse rene private Virksomheder af ganske ringe Udstrækning tror jeg, at det vilde føre til meget farlige Konsekvenser, hvis man kom ind derpaa. Det Spørgsmaal, om man skal tage private Virksomheder med, maa derfor de Herrer indrømme, rummer mange Vanskeligheder. Det skal selvfølgelig bringes i Anvendelse overalt, hvor vedkommende Meieri staar i Forhold til flere enten ved Kjøb eller Salg; det indrømmer jeg, saaledes maa det absolut være. Men saa snart man kommer ind paa privat Virksomhed, hører det op, og derfor kan jeg ogsaa svare det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds: Jo det kunde føre den Konsekvens med sig, at man gik ned til de allermindste Meierier og bestemte, at der skulde være Opsyn med dem; men det

anser jeg for en meget uheldig Konsekvens at komme ind paa, forsaavidt nemlig det lille Meieri ingen Smittefare rummer for de store Kredse af Mennesker; det rummer kun Smittefare for den indskrænkede Husstand, som knytter sig dertil. Derfor synes jeg, det er rigtigt at overveie Spørgsmaalet om, hvor meget eller hvor lidt vi skulle tage med. Men jeg er ikke blind for, at det rummer en stor Fare. Hvad det netop for mig gjælder om, er dette, at man griber ind der, hvor det Offentlige er berettiget og forpligtet til at gribe ind, men heller ikke længere selvsølgelig. Naar man taler saa meget om, at den personlige Frihed skal respekteres, saa er dette jo ganske rigtigt; den personlige Frihed skal respekteres, hvor den uden Fare for den almindelige Sundhed eller paa anden Maade kan blive det, men naar man kommer til dette Punkt, kan og skal den ikke respekteres længere. Dette Thing har jo vedtaget flere forskellige Love, som i høieste Grad gribe ind i den personlige Frihed; alle de Sundhedsvedtægter, vi have, gribe ind i den personlige Frihed, de sætte Skranke for Dette og Hint; man forbyder Svinehold; man ordner, hvorledes Svinstier skulle have deres Afløb, hvorledes de skulle renses, og mange andre Ting, som kunne medføre Fare. Det er Altsammen Indgreb i den personlige Frihed; men vi indrømme jo Alle, at det er saadanne Indgreb, som ere nødvendige for, at man kan værne om Samfundets Interesser. Dertil hører naturligvis ogsaa at værne Samfundet mod epidemiske Sygdomme ligesaa godt som alle store offentlige Hensyn, som gjøre, at man ikke paa alle Punkter kan lade Folk skalte og valte, som de ville. Og jeg vil nævne eet Hensyn, som ikke alene angaar Meierierne selv, men alle dem, der bo i Nærheden af Meierierne eller deres Afløb, et Hensyn, som det Offentlige ikke kan sætte til Side: det bør ubetinget ikke tillades, at man ved sin Virksomhed — den være sig af hvilkensomhelst Art — forulemper sine Naboer paa en Maade, som betyder Noget. Det Hensyn tages i alle mulige Forhold, at en Virksomhed maa ikke gribe generende ind i anden Mandes Eiendomsret. Det er ganske simpelt det, man her foreslaar, at Afløb fra Meierier skulle være saaledes, at de ikke genere.

Naar man siger, at der ingen Ulempe har viist sig ved Meierierne, saa vil jeg svare det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds, at jeg betragter det Materiale, der er skaffet tilveie fra de Epidemier, som have viist sig at staa i Forbindelse med Meierierne som fuldt paalideligt, Jeg tror, at den